

EERVOLLE TRADITIE IN ZILVEREN EMBLEEM

Voorloper Nationale Reserve was eerste eenheid nieuwe KL

De voortdurende speurtocht naar de historische wortels en tradities van het Korps Nationale Reserve bracht November Romeo naar het Legermuseum in Delft. Een gesprek met oud-reservist Frans Smits jr., 'Museaal Attaché voor Krijgsmacht & Traditie', leverde een verrassend inzicht op over de oorsprong van onze huidige landmacht. Waarom wij trots mogen zijn op het zilver in ons embleem.

De geschiedenis van het leger wist Frans Smits al vroeg te fascineren. Reeds als jongen had hij een baantje als suppoost bij het Legermuseum, dat toen nog in Leiden was gevestigd. Na zijn dienstplicht bij het Opleidingscentrum Cavalerie (OCC) studeerde hij Rechten in die stad. Zijn echte belangstelling lag echter bij de krijgsgeschiedenis. In 1973 werd hij assistent-hoofd van de Educatieve Dienst van het Legermuseum. Al snel kreeg zijn werk meer aandacht dan zijn studie. Hij werd adjunct-conservator met als specialisatie de uniformen en uitrustingen in de museumcollectie. Op invitatie van kapitein

André Kok (tegenwoordig luitenant-kolonel bd en voorzitter van de historische verzameling Natres) meldde Smits zich in 1980 bij de

Natres, waar hij sergeant en later sergeant-majoor werd. Ingedeeft bij de staf van de toenmalige 10 Compagnie en later commandant van Peloton 394, ver-

liet hij uiteindelijk in 1994 als adjudant de dienst.

Erecompagnie

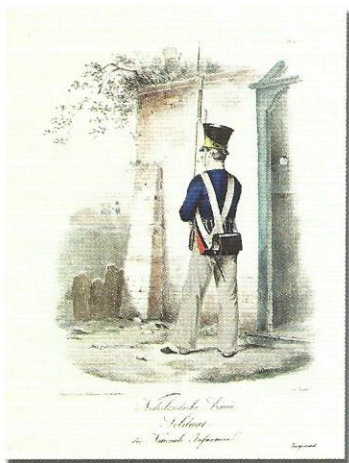
Smits is lid van de Traditiecommissie van de Koninklijke Landmacht en adviseur voor de Uniformcommissie van de KL. Daar is onlangs het officiële besluit genomen dat er een speciaal

uniform komt voor een bij gelegenheden optredende erecompagnie Natres. Daarnaast komt er een gelijksoortig uniform voor ons fanfareorkest.

De onderliggende reden is dat het Korps Nationale Reserve veel meer dan vroeger betrokken is bij allerlei ceremoniële aangelegenheden, zoals officiële staatsbezoeken en het aanbieden van geloofsbrieven door ambassadeurs.

Frans Smits benadrukt dat het ceremoniële tenue gelijk is aan dat van andere linie-regimenten, met natuurlijk kleine nuanceverschillen. Als museumman heeft Smits indertijd bijgedragen aan het ontwerp van het huidige baret- en kraagembleem van de Nationale Reserve. Op de vraag waarom dit in zilver is uitgevoerd kan Smits eenvoudig antwoord geven. Volgens hem bewaart ons korps de traditie van de voormalige stedelijke- en landelijke schutterijen (1813-1907).

Hun emblemen, knopen en fouragères werden altijd in wit en zilver uitgevoerd.

Haagse garde

De traditie van de schutterijen is een bijzonder eervolle. Volgens Smits moet de schutterij van Den Haag worden

gezien als de eerste eenheid – de bakermat – van de hedendaagse Koninklijke Landmacht. Van de stedelijke verdedigers uit de Franse Tijd (1795-1813), de Garde Nationale, gingen de meeste eenheden over naar de nieuwe vorst Willem I. Die landde op

30 november 1813 vanuit Engeland in Scheveningen. Leden van de Haagse garde onder het commando van kolonel Johannes Gerardus van Oldenbarneveld genaamd Witte Tullingh, verwelkomden Willem daar en liepen als eerste over. Witte Tullingh zelf verkeerde op dat moment in Franse gevangenschap. Hij had ondanks zijn officierseed zijn Nationale Garde met Nederlanders van alle rangen en standen al eerder ten dienste gesteld van de opstand tegen

de Fransen.

Ook de Gouverneur van de Residentie, luitenant-generaal Graaf Leopold van Limburg Stirum, bood zijn diensten aan de Prins van Oranje aan, waarna nog veel eenheden van de Nationale Garde volgden. De in Den Haag gelegerde Natrescompagnieën kunnen daarom met recht trots zijn op hun afkomst.

Linkerpagina:

Bovenaan:

30 november 1813, de landing van de zoon van Stadhouder Willem V te Scheveningen, de latere Koning Willem I.

Midden:

Sjako sergeant der schutterij, model 1854.

Rechts onder:

Z.M. Koning Willem I, Koning der Nederlanden, 1813 - 1840.

Rechterpagina:

Links:

"Nederlandsche armee", soldaat der nationale infanterie, 1813.

Midden:

Nederlandse soldaat der nationale Nationale Militie (infanterie), 1814.

Rechtsboven:

Vaandrig met vaandel, 112^e Afdeling Infanterie, 1815-1839.

Rechts onder:

Adjutant bij Frans Smits jr., vaandeldrager tijdens een beëdiging in Den Haag, 1990.

Eerste of oudste?

De tegenwoordige Koninklijke Landmacht komt voort uit de zogenaamde "Staande Armee" die op 9 januari 1814 werd opgericht. De Haagse schutterij die overliep naar de Nederlandse vorst kan daarom worden gezien als de eerste infanterie-eenheid van het nieuwe Nederlandse leger. Het regiment Johan Willem Friso ontleent

zijn traditie echter aan twee regimenten die – net als stadhouder Johan Willem Friso – een nauwe band met het noorden van Nederland hadden en daar een lange traditie hebben opgebouwd.

Johan Willem Friso, waarvan het stamregiment werd opgericht in 1577, geldt als oudste infanterieregiment van de krijgsmacht.